

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра Товарознавства і торговельного підприємництва
(найменування кафедри)**

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за програмою: «Товарознавство і торговельне підприємництво»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
Бакалавр
(назва освітньої програми)**

**на тему: «Товарознавча оцінка асортименту та якості горіхових
снєків»
(назва теми)**

Виконавець:

студент 48 групи
факультету економіки і управління
підприємництвом
Герасименко Андрій Сергійович

Науковий керівник:

канд. техн. наук, доцент
Кунділовська Тетяна Анатоліївна

Одеса 2020

ВСТУП

Харчування – найважливіший чинник, який визначає правильний розвиток, стан здоров'я та працездатність людини. В сучасних умовах постійного дефіциту часу підвищується попит на продукти швидкого харчування. Широке признание з боку споживачів отримали снекові продукти у вигляді горіхових снеків, які виготовляють із різних видів горіхів із спрямованими функціональними властивостями. Понад 25 % населення вживають горіхові снеки. Ці продукти мають високі споживні властивості, зберігають фізіологічну ефективність горіхів, мають гарну засвоюваність й призначені для широкого кола споживачів.

Аналіз асортименту горіхових снеків свідчить, про його постійне розширення та оновлення, появу нових виробників, ріст конкуренції в цьому сегменті ринку. Тому задача обґрунтування споживних властивостей горіхових снеків, визначення відповідності між властивостями продукту й тими потребами споживачів, які вони задовольняють, проведення досліджень якості та споживних властивостей горіхових снеків є *актуальною* проблемою.

Метою проведення оцінювання споживних властивостей горіхових снеків – горіхових виробів вітчизняного виробництва на основі дослідження споживчих вимог до їх якості.

Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити наступні **завдання:**

- проаналізувати ринок горіхових снеків та чинники його формування;
- визначити асортимент горіхових снеків, представлених на ринку України;

- дослідити стан законодавчого і нормативного регулювання у сфері забезпечення безпечності і якості харчових продуктів;
- визначити комплекс споживних властивостей горіхових снеків;
- дослідити вимоги нормативної документації до показників якості горіхових снеків – арахісу смаженого солоного та фісташок смажених солоних в шкаралупі;
- провести товарознавче оцінювання горіхових снеків за показниками: відповідність маркування, органолептичними (смак, запах, колір, зовнішній вигляд, структура), фізико-хімічними (масова частка вологи, дріб'язку, металомагнітних домішок);
- провести комплексну оцінку споживних властивостей горіхових снеків методом кваліметрії.

Об'єкт дослідження – горіхові снеки: арахіс смажений солоний та фісташки смажені солоні в шкаралупі вітчизняного виробництва.

Предмет дослідження – споживні властивості горіхових снеків та їх комплексна оцінка.

Методи дослідження – органолептичні, сенсорні, фізико-хімічні, інструментальні, статистичні, соціологічні методи аналізу горіхових снеків.

Практичне значення роботи полягає в розробці алгоритму оцінювання горіхових снеків та обґрунтуванні доцільності комплексного дослідження методом кваліметрії із врахуванням споживчої оцінки.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти, нормативна документація, наукові публікації вітчизняних й зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали офіційних статистичних збірників, наукова та навчальна література з заданої тематики.

Структура і обсяг роботи. Робота бакалавра складається з вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел із 61 найменувань. Робота викладена на 60 сторінках, містить 11 таблиць, 3 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі проаналізовано ринок горіхових снєків в Україні та визначено, що на його формування на сучасному етапі найбільший вплив здійснюють такі чинники: вимоги до прискорення ритму життя, дотримання принципів здорового харчування, підвищення обізнаності споживачів щодо безпечності і якості продуктів та їх вимог, ціна продуктів

Встановлено, що основними виробниками та постачальниками горіхових снєків на український ринок є Корпорація «S. Group» (бренди «SEMKI», «Snekkin», «Козацька слава», «Мачо»), Компанія «Захід» (ТМ «Захід преміум», «Міцний Горішок»), ТОВ «Снєк Продакшн» (бренди «BiG BOB», «Grenki», «Сан Санич», «ZUBBY», «JET»), ТОВ «Лідер Снєк» (ТМ «Козаки»)

Проаналізовано завдання, що постали перед Україною у зв'язку із ратифікацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в галузі забезпечення безпечності і якості харчових продуктів – це модернізація інфраструктури країни, гармонізація вітчизняних стандартів з європейськими, вдосконалення системи безперервного професійного розвитку тощо

У другому розділі проведена характеристика споживчих властивостей горіхових снєків та методів їх. Зроблений аналіз споживчих властивостей горіхових снєків. Також йдеця про те, що в сучасних умовах функціонування ринку горіхових снєків конкурентоспроможність виробників визначається, в першу чергу, вибором споживачів, оскільки саме їхні вимоги та можливості підвищились таким чином, що споживачі не погоджуються на все, що їм пропонують, а вимагають задоволення своїх потреб. Найважливіша задача будь-якого виробника – розвивати виробництво якісної продукції, властивості якої здатні задовольнити потреби споживачів, з мінімальними затратами. Тому одним із принципів міжнародних стандартів ISO серії 9000 є орієнтація на споживача. У визначенні Міжнародної організації по стандартизації (ISO) «якість – це відповідність продукту або послуги вимогам і потребам споживача»

У третьому розділі проведена товарознавча оцінка споживчих властивостей горіхових снеків. Проведена розробка алгоритму досліджень горіхових снеків. Проводиться аналіз маркування упаковки горіхових снеків

ВИСНОВКИ

1. Проаналізовано ринок горіхових снеків в Україні та визначено, що на його формування на сучасному етапі найбільший вплив здійснюють такі чинники: вимоги до прискорення ритму життя, економічне становище в країні, підвищення обізнаності споживачів щодо безпечності і якості продуктів та їх вимог, ціна продуктів.

2. Проаналізовано асортимент горіхових снеків та відзначено, що основними продуктами є снеки, виготовлені з фісташок та арахісу. Досліджено сучасні підходи до розробки асортименту горіхових снеків, які обґрунтовують доцільність виробництва. Це пов'язано з тим, що горіхова сировина є збалансованою за своїм складом. Зазначено класифікацію горіхових снеків на групи: ядра бобові, фісташки. Охарактеризовано поживну та енергетичну цінність горіхових снеків – арахісових та фісташкових снеків. Встановлено, що в них за значного вмісту вуглеводів відмічається дефіцит білку, вітамінів, мінеральних речовин.

3. Проаналізовано завдання, що постали перед Україною у зв'язку із ратифікацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в галузі забезпечення безпечності і якості харчових продуктів – це модернізація інфраструктури країни, гармонізація вітчизняних стандартів з європейськими, вдосконалення системи безперервного професійного розвитку тощо. Відзначено, що основною метою удосконалення законодавчої та нормативної бази України в сфері безпечності і якості харчових продуктів є забезпечення високого рівня захисту здоров'я людей та інтересів споживачів, створення прозорих умов ведення господарської діяльності, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних харчових продуктів.

4. Проаналізовано споживні властивості горіхових снєків – функціонального і соціального призначення, ергономічні, естетичні тощо. Встановлено, що горіхові снєки задовольняють потреби споживачів у зручності споживання – не потребують додаткової обробки, характеризуються тривалим терміном зберігання, безпечні в споживанні. Проте до горіхових снєків не треба відноситись як до їжі, а споживати їх як закуску.

5. Досліджено вимоги нормативної документації «ДСТУ 4504:2005» до показників якості горіхових снєків – органолептичних (смак, запах, консистенція, колір, зовнішній вигляд) і фізико-хімічних (масова частка вологи, дріб'язку, металевих домішок) та з'ясовано методи їх визначення.

6. Розроблено алгоритм проведення оцінювання горіхових снєків за відповідністю маркування, органолептичними показниками (смак, запах, колір, структура, зовнішній вигляд), сенсорними дескрипторами смаку і структури, фізико-хімічними показниками якості (масова частка вологи, дріб'язку, металевих домішок).

9. Проаналізовано відповідність маркування горіхових снєків вимогам Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів. Встановлено, що торгові марки горіхових снєків ТМ «Ліза», «Семерка», «BiG BOB», «Козацька Слава» повністю відповідають всім вимогам щодо маркування.

10. Проведено оцінювання горіхових снєків за органолептичними властивостями. Найкращий зовнішній вигляд мають горіхові снєки ТМ «Ліза» (5,0 балів) і ТМ «Семерка» (4,9 бали). Горіхові снєки ТМ «BiG BOB» (4,3 бали) і ТМ «BiG BOB» (3,6 бали) неоднорідної форми, містять багато дріб'язку. Смакові властивості всіх горіхових снєків однаково високі. Колір і запах снєків характерний для виду горіхів, відповідає складу ароматизаторів. Результати оцінки рівня якості сухих сніданків за органолептичними показниками свідчать, що відмінну якість мають горіхові снєки ТМ «Ліза»

(0,97), ТМ «Семерка» (0,96), ТМ «BiG BOB» (0,91), ТМ «Козацька Слава» (0,90).

12. Проведено товарознавче дослідження горіхових снєків за фізико-хімічними показниками якості. Встановлено, що всі зразки горіхів відповідають вимогам ДСТУ 4504:2005 «Ядра бобів арахісу» та ГОСТ 53216-2008 «Горіхи фісташкові не очищені».

13. Розроблено номенклатуру показників споживних властивостей горіхових снєків, яка складається із 15 найбільш характерних і важливих для споживача ознак. Методом ранжування встановлено коефіцієнти вагомості для кожного із показників, що визначають ступінь їхньої значущості.

14. Проведено комплексну оцінку споживних властивостей горіхових снєків – ядр арахісу та фісташок з використанням методу кваліметрії. Розраховали узагальнені значення якості горіхових снєків, які дали можливість віднести снєки ТМ «Ліза» (99,9 балів), ТМ «Семерка» (99,6 балів), ТМ «BiG BOB» (99,3 бали) ТМ «Козацька Слава» (91,7 бали) до продуктів відмінної якості.